

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Αρχαία ναυάγια και βυζαντινά κτιριακά κατάλοιπα στη Σάμο

Με επιτυχία στέφθηκε η υποβρύχια αρχαιολογική έρευνα που πραγματοποίησε πρόσφατα κλιμάκιο της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων σε διάφορες θέσεις της Σάμου. Στα βορειοανατολικά του νησιού εντοπίστηκε φορτίο ναυαγίου με κώους αμφορείς του 3ου αιώνα π.Χ. Το ναυάγιο βρίσκεται σε βάθος 25-40 μέτρων, σε επικλινή πυθμένα, και διατηρείται σε αρκετά καλή κατάσταση, αν και υπάρχουν ίχνη μερικής σύλησής του. Στα ανατολικά της Σάμου εντοπίστηκαν σε πολύ μικρό βάθος στον βραχώδη πυθμένα συσσωματώματα τμημάτων αμφορέων και κεράμων από φορτίο αρχαίου ναυαγίου αταύτιστου ακόμα χρονολογικά, ενώ ανάλογος έλεγχος πραγματοποιήθηκε και σε δύο σημεία στα νότια του νησιού, όπου εντοπίστηκαν μεμονωμένα όστρακα και τμήματα αμφορέων από τυχαίες απορριψίσεις. Στον θαλάσσιο χώρο της περιοχής του Κοκκαρίου εντοπίστηκαν κτιριακά κατάλοιπα βυζαντινών χρόνων στην περιοχή του Αγίου Νικολάου, ενώ από την εκβάθυνση του λιμένα Πυθαγορείου που βρίσκεται σε εξέλιξη ανελκυστήσαν τμήματα αγγείων διαφόρων χρονολογικών και γεωγραφικών προελεύσεων που δείχνουν τη συνεχή χρήση της λιμενικής θέσης διά μέσου των αιώνων. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν τμήματα μελαμβαφών αγγείων κλασικών χρόνων, με εγχάρακτα γράμματα και παραστάσεις υψηλής τέχνης. Στο κλιμάκιο συμμετείχαν ο Δρ Θεοδ. Θεοδούλου, ως επικεφαλής, η Αρ. Κορρέ, ο Θεμ. Τρουπάκης και ο Βασ. Μεντόγιαννης.

Νέα ευρήματα στο Μανδράκι της Κύθνου

Τρεις στήλες είναι τα σημαντικότερα νέα ευρήματα που εντοπίστηκαν στη διάρκεια της φετινής υποβρύχιας αρχαιολογικής ανασκαφής στον όρμο Μανδράκι της Κύθνου. Η μία από τις στήλες είναι μάλλον στήλη κομιστή και, όπως διαπιστώθηκε, σε αυτήν ανήκει η κεφαλή του γενειοφόρου άνδρα η οποία είχε ανελκυσθεί στη διάρκεια των υποβρύχων ανασκαφών του 2008 και η οποία έχει χρονολογηθεί τον 2ο αιώνα μ.Χ. Οι άλλες δύο στήλες είναι μάλλον ερμαϊκές. Εντοπίστηκαν επίσης ένα μικρό θραύσμα γλυπτού που φέρει πτυχές και μια λίθινη άγκυρα, ενώ έγινε η αποτύπωση των περισσότερων καταποντισμένων κτιριακών καταλοίπων του λιμένα ώστε να ενταχθούν στο γενικό τοπογραφικό σχέδιο της αρχαίας πόλης της Κύθνου. Επικεφαλής της έρευνας είναι ο καθηγητής Αλέξανδρος Μαζαράκης-Αινιάν, από την πλευρά του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, και ο αρχαιολόγος δρ Δημήτρης Κουρκουμέλης, από την πλευρά της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων.

Ευρήματα στο Γραμματικό

Αρχαία ευρήματα αποκαλύφθηκαν στη θέση «Μαύρο Βουνό» στο Γραμματικό, σε βάθος μόλις 20 εκατοστών από την επιφάνεια του εδάφους, στη διάρκεια επιφανειακών εκσκαφικών εργασιών για την κατασκευή του ΧΥΤΑ. Συγκεκριμένα αποκαλύφθηκαν δύο τοίχοι κάθετοι μεταξύ τους, από τους οποίους ο ένας έχει πλάτος 0,80 μ., οι οποίοι διαμορφώνουν το χώρο ενός κτίσματος, καθώς και κεραμική της ύστερης αρχαιότητας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να διακοπούν οι εργασίες στην περιοχή έως ότου πραγματοποιηθεί αρχαιολογική έρευνα, η οποία αναμένεται να

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΝΕΑ

Επιμέλεια: Βάσω Ηλιοπούλου

καθορίσει την έκταση που καταλαμβάνουν τα αρχαία.

Ευρήματα 3.000 ετών στην Τύλισο

Λαξευτός τάφος, τον οποίο οι αρχαιολόγοι χρονολογούν μεταξύ του 1000 και του 800 π.Χ., βρέθηκε στον Δήμο Τυλίσου Ηρακλείου. Ο τάφος ήταν κυκλικό λαξευμένος και έφερε πλάκα από ασβεστόλιθο. Στο εσωτερικό του βρέθηκαν 11 μεγάλα αγγεία, πιθάρια, χύτρες, καθώς και 30 μικρότερα αγγεία, ενώ μέσα στα μεγάλα αγγεία βρέθηκαν οστά και υπολείμματα καύσης.

Σημαντικά ευρήματα στο Παυλοπέτρι

Ολοκληρώθηκε με επιτυχία το πρώτο στάδιο της υποθαλάσσιας έρευνας που διεξάγει η Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων σε συνεργασία με τη Βρετανική Σχολή Αθηνών στον καταποντισμένο προϊστορικό οικισμό στο Παυλοπέτρι Λακωνίας. Ανελκυστήσαν 230 όστρακα και ομάδες οστράκων, τα οποία στην πλειονότητά τους χρονολογούνται στην ΠΕ, μικρότερος αριθμός στη ΜΕ και στην ΥΕ, ενώ υπάρχουν και κάποια που ανήκουν στους ιστορικούς χρόνους. Επίσης, με τα νεότερα στοιχεία, το εμβადόν του καταποντισμένου οικισμού αυξήθηκε περίπου κατά ένα τρίτο σε σχέση με την ήδη γνωστή έκτασή του. Συγκεκριμένα εντοπίστηκαν και αποτυπώθηκαν νέα κτιριακά κατάλοιπα τα οποία δεν ήταν ορατά στην πρώτη επιφανειακή έρευνα η οποία είχε διεξαχθεί το 1969. Σε τμήμα αυτών διακρίνεται μία ευθυγράμμιση προσόψεων που, ενδεχομένως, αποτελεί νοητή συνέχεια της κεντρικής οδού του οικισμού η οποία είχε ήδη καταγραφεί. Στην ίδια περιοχή εντοπίστηκε κτίριο μήκους 35 μέτρων, οι διαστάσεις και η κάτοψη του

οποίου θυμίζουν αντίστοιχες κατασκευές της πρώιμης Χαλκοκρατίας, που τοποθετούνται σε κεντρική θέση των οικισμών της εποχής. Ο ακριβής χαρακτηρισμός της μεγαρόσχημης κατασκευής θα προσδιοριστεί με την περαιτέρω έρευνα. Κτιριακά κατάλοιπα εντοπίστηκαν και αποτυπώθηκαν και στο νότιο τμήμα του οικισμού, καθώς και στην περιοχή της Πούντας.

Θαμμένο παραμένει το αρχαίο θέατρο των Αχαρνών

Σχεδόν δύο χρόνια μετά την αποκάλυψή του, τον Φεβρουάριο του 2007, το αρχαίο θέατρο των Αχαρνών δεν έχει έρθει ακόμα στην επιφάνεια, ενώ τα κατάλοιπα που εντοπίστηκαν έχουν καλυφθεί με χώμα προκειμένου να προστατευθούν έως ότου γίνουν οι απαραίτητες απαλλοτριώσεις και συνεχιστεί η ανασκαφή. Από το θέατρο, το οποίο είναι ένα από τα επτά θέατρα περιφερειακών δήμων της Αττικής από τα οποία σώζονται κατάλοιπα, έχουν αποκαλυφθεί δεκαπέντε πώρινες βαθμίδες του κοίλου σε βάθος από μισό ως δύο μέτρα από την επιφάνεια του εδάφους και μέχρι την αποκάλυψή του η ύπαρξή του ήταν γνωστή μόνο από επιγραφικές μαρτυρίες.

Ανοικτός για το κοινό ο μακεδονικός τάφος στη Σπηλιά Εορδαίας

Ο τάφος, ένας από τους λίγους ασύλπτους που έχουν βρεθεί στη Μακεδονία, είναι έτοιμος να δεχτεί τους πρώτους επισκέπτες μετά την ολοκλήρωση των εργασιών ανάδειξής του από τη Λ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων. Ο τάφος της Σπηλιάς εντοπίστηκε το 1987 και χρονολογείται στον 4ο αιώνα π.Χ. Είναι διθάλαμος, με μνημειακή πρόσοψη δωρικού ρυθμού και

ελεύθερο αέτωμα που κρύβει την καμάρα. Τέσσερις δωρικοί ημικίονες αποτελούν τα εικονικά στηρίγματα του θριγκού, ενώ ανάμεσά τους υπάρχουν ανάγλυφες ασπίδες με γραπτή φυτική διακόσμηση.

Νέα στοιχεία για τη Χοιροκοιτία της Κύπρου

Αναθεώρηση της άποψης για την ιστορία του οικισμού της Χοιροκοιτίας επιβάλλουν τα αποτελέσματα των φετινών αρχαιολογικών ερευνών τις οποίες διεξήγαγε το Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών της Γαλλίας. Αποκαλύφθηκε η επέκταση της πρώτης οικήσης του χώρου, κυρίως στη βόρεια πλευρά του λόφου, η οποία φαίνεται πως ήταν πιο πυκνοκατοικημένη απ' ό,τι πιστευόταν, ενώ η επέκταση της κατοικημένης περιοχής στη νότια πλαγιά πρέπει να ερμηνευτεί μάλλον ως ανακατανομή του κτισμένου χώρου παρά ως επέκταση του χωριού εξαιτίας μιας υποθετικής αύξησης του πληθυσμού. Ο τόχος που αποτελεί το αρχικό όριο του οικισμού βρέθηκε στο βάθος δοκιμαστικής τομής κοντά στον ποταμό. Η πορεία του, όμως, δεν αναπτύσσεται κάθετα προς τη ροή του ποταμού Μαρώνι, όπως θα συνέβαινε εάν η κατασκευή συμπλήρωνε τη φυσική προστασία που παρείχε ο ποταμός στα σημεία που ήταν αναγκαίο. Ο τοίχος ακολουθεί παράλληλη πορεία με την κοίτη του ποταμού, γεγονός που επιβάλλει μια διαφορετική εικόνα για τον οικισμό, δηλαδή αυτή ενός χωριού που περιβάλλεται από τείχος, το οποίο αποτελείτο από έναν επιβλητικό όγκο χώματος επενδυμένο εξωτερικά με λιθοδομή. Σύμφωνα με τους ερευνητές αρχαιολόγους, η ανοικοδόμηση ενός τέτοιου έργου σε τόσο μεγάλο μήκος αντιπροσωπεύει μια σημαντική συλλογική προσπάθεια που προϋποθέτει μια γερά δομημένη κοινωνική οργάνωση.

Εντυπωσιακό ψηφιδωτό στην Πλωτινόπολη

Η αρχαιολογική ανασκαφή που διεξάγει η ΙΘ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων στο Διδυμότειχο, με επικε-

φαλής τον αρχαιολόγο Ματθαίο Κουτσουμανή, έφερε πρόσφατα στο φως ένα καλοδιατηρημένο, μεγάλων διαστάσεων ψηφιδωτό που κοσμούσε το δάπεδο κάποιου δημόσιου κτιρίου ή της έπαυλης κάποιου επιφανούς οικογένειας της ρωμαϊκής Πλωτινόπολης. Στο πλαίσιο της ανασκαφής, αρχικά είχε έρθει στο φως ένα πηγάδι, κατασκευασμένο με γωνιόλιθους και μπαζωμένο με χιλιάδες κομμάτια από σπασμένα γλυπτά. Στη συνέχεια, διαπιστώθηκε πως το πηγάδι βρισκόταν στην αυλή ενός πολυτελούς ρωμαϊκού οικοδομήματος, όπου επικεντρώθηκε η έρευνα, η οποία οδήγησε τελικά στην αποκάλυψη ενός τμήματος του ψηφιδωτού δαπέδου. Το τμήμα που έχει καθαριστεί είναι διακοσμημένο με βλαστόσπειρες και κισσόφυλλα, και οι αρχαιολόγοι εκτιμούν ότι θα περιέχει παράσταση με τον Διόνυσο. Το ψηφιδωτό, που χρονολογείται από τον 2ο αιώνα μ.Χ., είναι της ίδιας εποχής με άλλα δύο που βρέθηκαν σε παλαιότερες ανασκαφές σε παρακείμενο κτιριακό συγκρότημα. Στα κινητά ευρήματα περιλαμβάνονται πλήθος κοσμημάτων, νομισμάτων, κεραμικών, καθώς και μια χάντρα από κεχριμπάρι προερχόμενο από τη Βαλτική. Η αρχαιολογική έρευνα θα συνεχιστεί το επόμενο καλοκαίρι, οπότε και αναμένεται να αποκαλυφθεί το ψηφιδωτό στο σύνολό του.

Νέα ευρήματα στη Νικόπολη

Ένας πολυτελής δρόμος, στρωμένος με μεγάλες πλάκες, που οδηγούσε από το παλάτι ως το κέντρο της πόλης και ένα Νυμφαίο (μια μικρή αλλά πλούσια διακοσμημένη κρήνη) συγκαταλέγονται στα νέα ευρήματα των ανασκαφών που πραγματοποιήθηκαν το καλοκαίρι υπό τη διεύθυνση του προέδρου της Επιστημονικής Επιτροπής Νικόπολης και Εφόρου Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων Κώστα Ζάχου. Σε μία από τις κόγχες του Νυμφαίου βρέθηκε ψηφιδωτό που απεικονίζει ημίγυμνη νέα γυναίκα καθισμένη πάνω σε θαλάσσιο κήτος. Στο ψηφιδωτό έχουν χρησιμοποιηθεί αληθινά κοχύλια, τα οποία κοσμούσαν το κατώτερο μέρος

της παράστασης μαζί με μια τρίχρωμη διακοσμητική ζώνη, ενώ στο ανώτερο υπάρχουν ακτινωτές γραμμές που υποδηλώνουν πιθανώς ένα θαλάσσιο κοχύλι. Μπροστά από το Νυμφαίο βρέθηκε και τμήμα ενός άλλου ψηφιδωτού, το οποίο διακοσμούσε την εξωτερική όψη του οικοδομήματος και παρουσιάζει μια φερωπή Νίκη, που στο ένα χέρι κρατά στεφάνι και στο άλλο κλαδί φοίνικα, ενώ διακρίνονται τα ίχνη μιας δεύτερης Νίκης στην ίδια στάση. Ο δρόμος που εντοπίστηκε δυτικά του «Παλατιού» έχει κατεύθυνση από Βορρά προς Νότο και είναι κατασκευασμένος με ασβεστολιθικές πλάκες και εξοπλισμένος με δύο υπόγειους αποχετευτικούς αγωγούς και με πλακόστρωτο πεζοδρόμιο. Σε μία από τις πλάκες του οδοστρώματος υπήρχε χαραγμένο ένα παιχνίδι της εποχής, μια παραλλαγή της τρίλιζας, ενώ στην ανασκαφή εντοπίστηκαν και δύο λίθινοι βώλοι που ενδεχομένως είχαν χρησιμοποιηθεί γι' αυτό. Το έργο που συντελείται στην αρχαία Νικόπολη τιμήθηκε φέτος με το βραβείο της Europa Nostra ενώ το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο έχει εγκρίνει την εκπόνηση της «Συνολικής Μελέτης Ανάδειξης του Αρχαιολογικού Χώρου Νικόπολης» με βασικό στόχο τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου αρχαιολογικού πάρκου.

Αμφιθέατρο του 3ου αιώνα αποκαλύφθηκε κοντά στη Ρώμη

Ένα αμφιθέατρο χωρητικότητας 2.000 ατόμων, το οποίο χρονολογείται από τις αρχές του 3ου αιώνα, έφεραν στο φως βρετανοί αρχαιολόγοι έξω από την Όστια, στην περιοχή του αρχαίου λιμανιού της Ρώμης. Το αμφιθέατρο βρέθηκε σε παλάτι που είχε ανεγερθεί από τον αυτοκράτορα Τραϊανό και οι αρχαιολόγοι δεν έχουν ακόμα καταλήξει σε οριστικό συμπέρασμα σχετικά με τη χρήση του. Το κτίσμα ήταν κατασκευασμένο από τούβλα, ξύλο και κονιάματα, περιβαλλόταν εν μέρει από κιονοστοιχίες και διέθετε πλούσια μαρμάρινη διακόσμηση. Σημαντικό εύρημα χαρακτη-

ρίζουν οι αρχαιολόγοι μια καλά διατηρημένη τουαλέτα σε ένα μαρμάρινο δωμάτιο κοντά στον εξωτερικό τοίχο του αμφιθέατρου, καθώς τους επιτρέπει να ερευνήσουν τα αρχαία ανθρώπινα απόβλητα και να εξαγάγουν συμπεράσματα για τις διατροφικές συνήθειες της εποχής αλλά και για τις ασθένειες.

H Ζώμινθος στο archaeology.org

Η αρχαιολογική ανασκαφή στη Ζώμινθο της Κρήτης, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη από το 2005 με επικεφαλής τον καθηγητή Γιάννη Σακελλαράκη, περιλαμβάνεται πια στην κατηγορία Interactive Digs του ιστότοπου του αμερικανικού περιοδικού *Archaeology*. Στους επισκέπτες του ιστότοπου είναι διαθέσιμο πλούσιο πληροφοριακό υλικό που περιλαμβάνει βίντεο από τον χώρο, παρουσιάσεις των ευρημάτων αλλά και της ίδιας της ανασκαφικής ομάδας, πλούσιο φωτογραφικό υλικό καθώς και συνεχή ενημέρωση για τα νέα ευρήματα.

Εκδήλωση προς τιμήν του Γιώργου Δεσπίνη στο Μουσείο Μπενάκη

Το έργο και η επιστημονική προσφορά του αρχαιολόγου Γιώργου Δεσπίνη τιμήθηκε πρόσφατα σε εκδήλωση που διοργανώθηκε στο Μουσείο Μπενάκη. Ο Γ. Δεσπίνης, ειδικός στην αρχαία γλυπτική και αρχιτεκτονική, ιδιαίτερα της κλασικής και της ελληνιστικής περιόδου, έχει διακριθεί για το ξεχωριστό ταλέντο του στην ταύτιση αρχαίων έργων, χάρη στο οποίο έχει συμβάλει πολλές φορές στην αποτελεσματική διεκδίκηση κλεμμένων αρχαιοτήτων. Για το έργο και την επιστημονική προσφορά του μίλησαν η Ισμήνη Τριάντη, ο Άγγελος Δεληβορριάς, ο Νικόλαος Σταμπολίδης, η Θεοδοσία Στεφανίδου-Τιβερίου, ο Αλέξανδρος Μάντης και ο Νικόλαος Καλτσάς.

Αρχαιολόγους βραβεύει το Ίδρυμα Αλέξανδρος Ωνάσης

Σε δύο σημαντικούς αρχαιολόγους θα απονεμηθεί το πρώτο διεθνές βραβείο στον τομέα των Γραμμάτων, που θέσπισε το

Ίδρυμα Αλέξανδρος Ωνάσης σε συνεργασία με το Ινστιτούτο της Γαλλίας. Πρόκειται για τον Βρετανό κλασικό αρχαιολόγο σερ Τζον Μπόρντμαν, επίτιμο καθηγητή Κλασικής Αρχαιολογίας και Τέχνης στην Οξφόρδη και μέλος της Βρετανικής Ακαδημίας, και τον Γάλλο Ζαν-Ιβ Αμπερέ, διευθυντή Ερευνών στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών της Γαλλίας και ιδρυτή του Κέντρου Αλεξανδρινών Σπουδών στην Αλεξάνδρεια.

Υποτροφίες Βρετανικής Σχολής Αθηνών

Έως τις 11 Ιανουαρίου 2009 μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν τις αιτήσεις τους στη Βρετανική Σχολή Αθηνών για τις υποτροφίες εκατονταετηρίδος 2010-2011. Οι υποτροφίες προσφέρονται σε πτυχιούχους ελληνικής ή κυπριακής υπηκοότητας και θα καλύπτουν τα έξοδα διαμονής στη Μεγάλη Βρετανία για ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα μελέτης ή έρευνας σε τομείς δραστηριότητας της Βρετανικής Σχολής Αθηνών (ελληνική και κυπριακή αρχαιολογία, τέχνη, ιστορία, γλώσσα, φιλοσοφία, θρησκεία, φιλοσοφία, εθνολογία, ανθρωπολογία, γεωγραφία, καθώς και η εφαρμογή των θετικών επιστημών για τη μελέτη οποιουδήποτε από τα παραπάνω θέματα). Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη Γραμματεία της Σχολής στα τηλέφωνα 210 7292146 και 7210974 (Δευτέρα-Παρασκευή 9:00-13:00).

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Διαλέξεις της Β' ΕΠΚΑ

Στο πλαίσιο του Κύκλου Διαλέξεων 2009-2010 των αρχαιολόγων της Β' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων στο Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης (19:00, 3ος όροφος), έχουν προγραμματιστεί ομιλίες από τους: Ελένη Ασημάκου και δρ Θεοδώρα Γεωργουσοπούλου («Το υδρευτικό σύστημα της ΒΔ Αττικής κατά τους κλασικούς και ρωμαϊκούς χρόνους. Η περίπτωση του Αδριάνειου Υδραγωγείου», 25.1.2010), δρ Ελένη

Ανδρίκου («Ο Πρωτοελλαδικός οικισμός στο Κορωπί», 8.3.2010), δρ Δημήτριο Σκιλάρντι («Τάφοι Ευπατριδών από το Γεωμετρικό Νεκροταφείο της Κηφισιάς», 29.3.2010) και Ανδρέα Καπετάνιο («Ο χώρος και οι άνθρωποι στην αρχαία τοπογραφία της Λαυρεωτικής», 12.4.2010).

Ομιλίες στην Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία

Η Εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία (Πανεπιστημίου 22, τηλ.: 210 3609689) έχει προγραμματίσει τρεις ομιλίες για το πρώτο τρίμηνο του 2010. Η καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Αλίκη Μουστάκα θα μιλήσει με θέμα «Οι κούροι του Σουνίου και το ζήτημα της ταύτισης των σουνιακών ιερών» (25.1.2010, 19:00-20:00). Η αρχαιολόγος-ερευνήτρια ΚΕΡΑ/ΕΙΕ Χαρίκλεια Μπρεκουλάκη θα μιλήσει για τις «Ζωγραφιστές στήλες της Δημητριάδος. Η χρήση του χρώματος» (1.2.2010, 19:00-20:00). Τέλος, η αρχαιολόγος του ΥΠΠΟ Ευσταθία Μπαζιωτοπούλου Βαλαβάνη θα μιλήσει με θέμα «Ο λοιμός της Αθήνας του 430-426 π.Χ.: αρχαιολογική τεκμηρίωση» (1.3.2010, 19:00-20:00). Επίσης στις 18.4.2010 (12:00) θα γίνει η παρουσίαση του Έργου της Αρχαιολογικής Εταιρείας κατά το 2009.

Σεμινάρια Μινωικής Αρχαιολογίας

Στο πλαίσιο των Σεμιναρίων Μινωικής Αρχαιολογίας έχουν προγραμματιστεί τρεις διαλέξεις για το επόμενο διάστημα από τους: Φωτεινή Νέζερη («Εργαστήριο Αρμένων»: ένα ΥΜ ΙΙΙ κεραμικό εργαστήριο στο Ρέθυμνο, 22.1.2010), Assaf Yasur Landau (Ανάκτορα χωρίς ηγεμόνες και ανακτορική οικονομία στη Χαναάν: νέα στοιχεία για το ρόλο της αιγαιακής τέχνης στα ανάκτορα της Μέσης Ανατολής, 19.2.2010) και Erik Hallager (Η χρονολόγηση των Μυκηναϊκών διοικητικών εγγράφων της Κνωσού, 19.3.2010). Οι διαλέξεις θα πραγματοποιηθούν στο κτίριο της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας (Πανεπιστημίου 22, 18:30). Πληροφορίες: Γιάννης Παπαδάτος, ypapadatos@yahoo.gr

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Διατροφή, οικονομία και κοινωνία στον ελληνικό χώρο
Διεθνές συνέδριο με θέμα «Διατροφή, οικονομία και κοινωνία στον ελληνικό χώρο - προς μια καλύτερη σύζευξη αρχαιολογίας και αρχαιομετρίας» διοργανώνουν στην Αθήνα το Ολλανδικό Ινστιτούτο Αθηνών και η Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρεία (22-23.3.2010). Στόχοι του συνεδρίου είναι: να διερευνηθεί η σχέση διατροφής, οικονομίας και κοινωνίας στον ελληνικό χώρο στις προϊστορικές και ιστορικές περιόδους μέσω της σύγκρισης και αντιπαραβολής διαφορετικών αρχαιομετρικών μεθόδων, να ενταχθούν τα αποτελέσματα αρχαιομετρικών αναλύσεων και αρχαιολογικών ερευνών στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο της υπό έρευνας εποχής, να τεθούν νέα ερωτήματα και να επιλεγούν οι κατάλληλες μέθοδοι δειγματοληψίας, να συζητηθεί το θεσμικό πλαίσιο των συγκεκριμένων αρχαιομετρικών εφαρμογών και των μεθόδων δειγματοληψίας, κυρίως όταν πρόκειται για καταστροφική δειγματοληψία (πληροφορίες: 210 9210760).

Θεμιστοκλής ο Φρεάρριος
Συμπόσιο με θέμα την προσωπικότητα, το βίο και την ιστορία του Θεμιστοκλή του Φρεάρριου (525-460 π.Χ) διοργανώνει ο Δήμος Κερατέας στις 13-14.3.2010 στο Πολιτιστικό Κέντρο του. Όσοι ενδιαφέρονται να λάβουν μέρος στο Συμπόσιο πρέπει να υποβάλουν τον τίτλο της ομιλίας-ανακοίνωσής τους στην Οργανωτική Επιτροπή μέχρι τις 10.2.2010 στα τηλέφωνα 22990 42869, 6932531510.

Διεθνές συνέδριο για τον Σκόπα τον Πάριο
Διεθνές συνέδριο με θέμα τον μεγάλο γλύπτη και αρχιτέκτονα της αρχαιότητας Σκόπα τον Πάριο διοργανώνει στην Παροικία το Ινστιτούτο Αρχαιολογίας Πάρου και Κυκλάδων (ΙΑΠΚ) σε συνεργασία με το Δήμο Πάρου και τον πολιτιστικό σύλλογο «Αρχιλοχος» (11-13.6.2010). Τα θέ-

ματα με τα οποία θα ασχοληθούν οι συμμετέχοντες στο συνέδριο αφορούν την προσωπικότητα του Σκόπα και την εποχή στην οποία δημιούργησε, την προέλευση του στυλ του, την παριανή γλυπτική πριν από αυτόν, ενώ θα εξεταστεί ο Σκόπας ως γλύπτης και αρχιτέκτων αλλά και σε σχέση με άλλους γλύπτες του 4ου αιώνα π.Χ. Στόχος της οργανωτικής επιτροπής είναι να διοργανωθούν εκθέσεις φωτογραφίας με έργα του Σκόπα και άλλες εκδηλώσεις (πληροφορίες: 210 3845658).

Κεραμικά εργαστήρια στο βορειοανατολικό Αιγαίο
Ημερίδα για τα τοπικά εργαστήρια κεραμικής στο βορειοανατολικό Αιγαίο κατά την εποχή του Σιδήρου και τους αρχαίους χρόνους (8ος-αρχές 5ου αι. π.Χ.) διοργανώνουν το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης και το Ινστιτούτο Πολιτιστικής και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας Ξάνθης «Αθνήα» (5.2.2010). Σκοπός της ημερίδας, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης (Μ. Ανδρόνικου 6) είναι να γίνει μια πρώτη παρουσίαση των εργαστηριακών εγκαταστάσεων και των σχετικών καταλοίπων (κλίβανοι, στήριγματα όπτησης αγγείων, χώροι κατεργασίας πηλού, λάκκοι απορριμμάτων, αποτυχημένα και υαλοποιημένα αγγεία κ.λπ.) και να συζητηθεί στη συνέχεια η κεραμική παραγωγή της περιοχής (πληροφορίες: 2310 830538, 25410 78787).

Το 30ό Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης και Αρχαιολογίας
«Οι ζωγράφοι και τα εργαστήριά τους κατά τη βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο» είναι το ειδικό επιστημονικό θέμα το οποίο θα απασχολήσει το 30ό Εαρινό Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης και Αρχαιολογίας, που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα από 14 έως 16 Μαΐου 2010. Το ειδικό θέμα του Συμποσίου στόχο έχει να καλύψει το εύρος των δραστηριοτήτων των ζωγράφων κατά τη βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο, με στοιχεία που προ-

έρχονται από τα έργα τέχνης και τις πηγές. Ενδεικτικοί άξονες προβληματισμού είναι: τα καλλιτεχνικά ιδιώματα, το εικονογραφικό θεματολόγιο, οι μέθοδοι εργασίας των εργαστηρίων, η τεχνική κατάρτιση, η κινητικότητα και οι λόγοι μετακίνησης των ζωγράφων, οι τρόποι και η σημασία των υπογραφών τους στα έργα τέχνης, οι συμβάσεις μαθητείας, οι συνεργασίες μεταξύ καλλιτεχνών και η οργάνωσή τους σε συντεχνίες. Δηλώσεις συμμετοχής και περιλήψεις θα γίνονται δεκτές έως και την Παρασκευή 12 Μαρτίου 2010 (προς την Γραμματεία του Συμποσίου της ΧΑΕ (πληροφορίες: 210 7231570, 7211027 ή στο e-mail: chae1884@gmail.com).

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Γυάλινος κόσμος

Στην αρχαία υαλουργία είναι αφιερωμένη η περιοδική έκθεση που φιλοξενεί το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης (διάρκεια έκθεσης έως το τέλος του 2010). Στόχος της έκθεσης είναι να παρουσιαστεί στο ευρύ κοινό η σχεδόν άγνωστη αρχαία υαλουργική τέχνη (από τα προϊστορικά έως τα ύστερα ρωμαϊκά χρόνια), τα προϊόντα της και οι χρήσεις τους και να εικονογραφηθούν μέσω των εκθεμάτων οι τοπικές υαλουργικές παραγωγές του βορειοελλαδικού χώρου. Παράλληλα παρουσιάζονται στη διεθνή επιστημονική κοινότητα τα γυάλινα ευρήματα από σημαντικές αρχαίες πόλεις και θέσεις του βορειοελλαδικού χώρου με την ευκαιρία της διοργάνωσης του 18ου Διεθνούς Συνεδρίου της Διεθνούς Ένωσης για την Ιστορία του Γυαλιού (Association Internationale pour l'Histoire du Verre – AIHV), ενώ δημοσιεύονται στον κατάλογο της έκθεσης τα παλαιά άγνωστα αλλά και τα πρόσφατα γυάλινα ανασκαφικά ευρήματα.

Αρχιτεκτονικές διαδρομές στο Βυζάντιο

Αρχιτεκτονικά σχέδια και φωτογραφίες βυζαντινών μνημείων του ελλαδικού χώρου, τα οποία

Η θάλασσα στην αρχαία τέχνη

Η πλούσια πανίδα της θάλασσας, καθώς και πλήθος θεών και ηρώων, που αποτελούν ανεξάντλητη πηγή έμπνευσης για την τέχνη και τη λογοτεχνία από την Αρχαιότητα έως τις μέρες μας, παρουσιάζονται μέσα από αναπαραστάσεις της αρχαίας κεραμικής στο πλαίσιο της έκθεσης «Η θάλασσα θεών, ηρώων και ανθρώπων στην αρχαία ελληνική τέχνη» που διοργανώνει το Ίδρυμα Μειζονος Ελληνισμού σε συνεργασία με την Αλίκη Σαμαρά-Kauffmann, Ειδική Συνεργάτιδα στο τμήμα Ελληνικών, Ρωμαϊκών και Ετρουσκικών Αρχαιοτήτων του Μουσείου του Λούβρου.

Τα αυθεντικά αγγεία με τις θαλασσινές σκηνές βρέθηκαν κυρίως στην Ετρουρία κατά τη διάρκεια ανασκαφών το 19ο αιώνα, προκαλώντας το θαυμασμό των αρχαιολόγων. Τα περισσότερα από αυτά βρίσκονται στο Λούβρο, με αποτέλεσμα να μην είναι ευρέως γνωστά στο ελληνικό κοινό. Παρόλο που τα αυθεντικά έργα απουσιάζουν από την έκθεση, οι μεγάλων διαστάσεων απεικονίσεις τους σε συνδυασμό με την εξαιρετική ποιότητα των φωτογραφιών επιτρέπουν στον επισκέπτη να διακρίνει λεπτομέρειες του αρχαίου σχεδίου, συχνά δυσδιάκριτες με γυμνό μάτι. Επιπλέον, ο πλούτος της έγχρωμης εικόνας αναδεικνύει τις ιδιαιτερότητες της τεχνοτροπίας, κάνοντας εφικτή τη ρεαλιστική θέαση της αναπαράστασης.

Η έκθεση περιλαμβάνει τις ενότητες: I. Το βασίλειο της θάλασσας, II. Οι θεοί της θάλασσας (Ποσειδώνας και Αμφιτρίτη, οι γιοι του Ποσειδώνα και άλλα θαλάσσια τέρατα, ο Νηρέας και οι κόρες του Νηρηίδες), III. Θεοί και ήρωες ταξιδεύουν και IV. Η γέννηση της Αφροδίτης.

Η έκθεση, η οποία θα διαρκέσει έως τις 20 Ιανουαρίου 2010 και παρουσιάζεται στο Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος» (Πειραιώς 254), τελεί υπό την αιγίδα του Μορφωτικού Τμήματος της Γαλλικής Πρεσβείας, ενώ ο σχεδιασμός και η υλοποίησή της έγιναν με τη συμβολή του συλλόγου «ELIA» και την υποστήριξη του Γαλλικού Ινστιτούτου.

δημιουργήθηκαν από το 1888 έως το 1949 από Βρετανούς αρχιτέκτονες που τα ερεύνησαν, τα κατέγραψαν και τα δημοσίευσαν παρουσιάζονται σε έκθεση που φιλοξενείται στη Δημοτική Πινακοθήκη Λέφα (I. Κοκκώνη 15, Παλαιό Ψυχικό, έως τις 5.2.2010). Η έκθεση εστιάζει σε έξι μνημεία (ο Άγιος Δημήτριος, ο Προφήτης Ηλίας και η Ροτόντα στη Θεσσαλονίκη, το μοναστήρι του Όσιου Λουκά στη Φωκίδα, η Μονή Δαφνίου και η Παναγία Γοργοεπήκοος στην Αττική). Η έκθεση πραγματοποιείται σε συνεργασία με τη Βρετανική Σχολή Αθηνών. Πληροφορίες: 210 6717097.

Γαλλικά κουτιά του 19ου αιώνα

«Boîtes de Luxe - γαλλικά κουτιά του 19ου αιώνα από τη συλλογή Janine Nessi-Parmentier» είναι ο τίτλος έκθεσης αφιερωμένης στην τέχνη της γαλλικής μικροτεχνίας από το 1800 έως το

1900, την οποία φιλοξενεί το Μουσείο Κοσμημάτων Ηλία Λαλαούνη (Καρυατίδων και Καλλισπέρη 12, έως τις 27.2.2010). Στην έκθεση παρουσιάζονται διακόσια γαλλικά κουτιά φτιαγμένα από ποικιλόχρωμα ξύλα, κοσμημένα με ένθετο μέταλλο, φίντσις ή κόκαλο, τα οποία προέρχονται από την ιδιωτική ελβετική συλλογή της Janine Nessi Parmentier. Τα εκθέματα μας ξεναγούν στην οικονομικο-κοινωνική πραγματικότητα της Γαλλίας του 19ου αιώνα και παράλληλα καταδεικνύουν τη σημασία των διακοσμητικών τεχνών στην ιστορία της τέχνης της περιόδου αυτής. Η έκθεση τελεί υπό την αιγίδα της Γαλλικής Πρεσβείας, του Γαλλικού Ινστιτούτου και της Ελβετικής Πρεσβείας. Πληροφορίες: 210 9221044 και 210 9227260.

Ο μηχανισμός των Αντικυθήρων
Έκθεση για τον μηχανισμό των Αντικυθήρων φιλοξενείται στο

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Βασ. Κωνσταντίνου 48, έως τις 25.1.2010). Στην έκθεση παρουσιάζονται η ιστορία και οι λειτουργίες του αρχαιότερου μηχανικού αστρονομικού υπολογιστή, καθώς και όψεις της αρχαίας αστρονομίας και τεχνολογίας, οι οποίες είναι απαραίτητες για την κατανόηση της λειτουργίας του και την τοποθέτησή του στο πλαίσιο της ιστορίας των επιστημών και της τεχνολογίας. Ο επισκέπτης θα περιηγηθεί στα δεδομένα της ιστορικής έρευνας (αρχαία κείμενα και αρχαιολογικά υλικά), στις εικόνες από το εσωτερικό του μηχανισμού που εμφανίστηκαν για πρώτη φορά με τη χρήση υπερσύγχρονης τεχνολογίας, σε τρισδιάστατες αναπαραστάσεις και μηχανικά ομοιώματα, καθώς και σε πολυμεσικές εφαρμογές με θέμα την αστρονομία και την τεχνολογία που προϋπήρξαν της κατασκευής του μηχανισμού. Η έκθεση οργανώνεται από το Πρόγραμμα ιστο-

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΝΕΑ

ρίας, φιλοσοφίας και διδακτικής των επιστημών και της τεχνολογίας του Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και άλλους φορείς στο πλαίσιο του προγράμματος Herphaestus. Πληροφορίες: 210 7273501, 210 7273516, fax: 210 7246618.

Οι μαρμαροτεχνίτες της Ακρόπολης

Το βιβλιοπωλείο του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης (Αμερικής 13) φιλοξενεί έκθεση φωτογραφίας του Βασίλη Βρεττού με φωτογραφίες από το ομώνυμο λεύκωμα των εκδόσεων Άγρα (2009). Διάρκεια έκθεσης: 1.12.2009-9.1.2010 (πληροφορίες: 210 3614143).

BIBLIA

Ανάκτορα στην Ελλάδα

Μάρω Καρδαμίτση-Αδάμη εκδ. Μέλισσα, Αθήνα 2009

Το βιβλίο αυτό, σε σχήμα λευκώματος (για την καλή απόδοση των σχεδίων), είναι η πρώτη μελέτη για το σύνολο των ανακτόρων στην Ελλάδα. Το πόνημα αυτό της Μάρως Καρδαμίτση-Αδάμη, με θαυμάσιες φωτογραφίες του Γιώργη Γερολύμπου, μέσω αρχείων της Ελλάδας και του εξωτερικού, διαγράφει την ιστορία των ανακτόρων στην Ελλάδα. Από το 1832, χρονολογία κατά την οποία η Ελλάδα απέκτησε βασιλέα, και ο βασιλέας αυτός έπρεπε να έχει κατοικία ανάξια του αξιώματός του, παρακολουθούμε τη δημιουργία σχεδίων για διάφορα ανάκτορα, με την ιστορία τους, επίσημη και μη, και την υλοποίησή τους ή την εγκατάλειψή τους ιδέας.

BIO, Βιοκλιματική αρχιτεκτονική στην Ελλάδα

επιμ. Λένα Μάντζιου εκδ. Έργον IV, Εκδόσεις αρχιτεκτονικών βιβλίων, Αθήνα 2009

Δίγλωσση έκδοση (ελληνικά-αγγλικά) μεγάλου σχήματος, με πληθώρα φωτογραφιών και σχεδίων που συμπληρώνουν δραστηρικά το πολύ καλογραμμένο και

λιτό κείμενο. Στο πόνημα αυτό παρουσιάζεται ο προβληματισμός της βιο-αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα, με παραδείγματα κτιρίων (αναδρομή και παραδοσιακές λύσεις, μονο- και πολυκατοικίες που λαβαίνουν υπόψη τους τις ιδιαιτερότητες του τόπου, κτίρια κοινής χρήσης στα οποία ιεραρχούνται οι βιοκλιματικές παράμετροι που προσαρμόζονται ανάλογα με τη χρήση). Ενδιαφέρον παρουσιάζει για τον αναγνώστη του περιοδικού μας το γεγονός ότι η αρχιτεκτονική των αρχαίων Ελλήνων, όσο και η ανώνυμη νεότερη λαϊκή αρχιτεκτονική, χρησιμοποιήσαν βιοκλιματικές λύσεις οι οποίες με την πρόοδο της τεχνολογίας (κεντρική θέρμανση, ψύξη και αερισμός) παραμελήθηκαν για να επανέλθουν στις μέρες μας ως επιτακτική ανάγκη.

Σύμπλεγμα Ηρακλή με Λέοντα από τους Ωρεούς Ισπιαίας

Έφη Σαπουνά-Σακελλαράκη εκδ. Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, Αθήνα 2009

Ένα πολύ σημαντικό, για την ιστορία της αρχαίας γλυπτικής, τμήμα μνημειώδους αρχαϊκού συμπλέγματος του Ηρακλή με το λιοντάρι, βρέθηκε το 1992, στη θέση Σταφίδα, στους Ωρεούς Ευβοίας. Το 1996 διενεργήθηκε ανασκαφή στο χώρο εύρεσης του γλυπτού, προκειμένου το σημαντικό αυτό έργο να εξεταστεί, στο γενικότερό του πλαίσιο. Η ανασκαφή παρουσίασε μεγάλες δυσκολίες, καθώς ο χώρος έχει υποστεί έντονες γεωλογικές διαταραχές – και οι τοπικές αρχές επέδειξαν ανάρμοστη συμπεριφορά. Όπως παρατηρεί η συγγραφέας του έργου «Από το είδος των ευρημάτων συμπεραίνουμε ότι, έστω και αν βρέθηκαν αποσπασματικά τα κινητά λείψανα από σημαντικά σκεύη στον χώρο, όπου ανασύρθηκε το σύμπλεγμα του Ηρακλή με τον λέοντα, υποδηλώνουν το χαρακτήρα του χώρου, ο οποίος πρέπει να ήταν εξαιρετικής σημασίας». Την εικόνα συμπληρώνουν διάφορα αρχιτεκτονικά λείψανα μεταξύ των οποίων και ενός ιερού. Όσο για το σύμπλεγμα του Ηρακλή με το

λιοντάρι, πρόκειται για ναξιακό έργο του 560-550 π.Χ. και στην αριστερή πλευρά του σώματος του λιονταριού φέρει αναθηματική επιγραφή, της ίδιας εποχής, σε ευβοϊκό αλφάβητο.

Οι Πρώιμες Κυκλάδες. Μια ανάλυση στο πλαίσιο της νησιωτικής αρχαιολογίας

Cyprian Broodbank εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 2009

Μια σημαντική, σε βάθος ανάλυση, στο πλαίσιο της οποίας ο συγγραφέας αναδιατυπώνει την ιστορία των Πρώιμων Κυκλάδων και παραθέτει αναλυτικά παραδείγματα, τα οποία θέτουν σε αμφισβήτηση παγιωμένες προσεγγίσεις της νησιωτικής αρχαιολογίας. Ο συγγραφέας επικεντρώνει την έρευνά του σε μια σειρά από ερωτήματα-κλειδιά σχετικά με τους κατοίκους των νησιών και δείχνει ότι οι νησιώτες μπορούν να καθορίσουν οι ίδιοι τον πολιτισμικό χώρο και το περιβάλλον τους, και ότι οι νησιωτικές κοινότητες έχουν σύνθετες σχέσεις με τον μη νησιωτικό κόσμο, ενώ παράλληλα προσφέρει πολλές νέες οπτικές και προκλήσεις στους ερευνητές της νησιωτικής αρχαιολογίας καθώς και στους μελετητές της Μεσογείου. Μια ακόμα πολύ ενδιαφέρουσα και φροντισμένη έκδοση από το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης.

Η Θάλασσα θεών, ηρώων και ανθρώπων στην αρχαία ελληνική τέχνη

Αλίκη Σαμαρά-Κάουφμαν εκδ. Καπόν, Αθήνα 2008

Δίγλωσση έκδοση (ελληνικά-γαλλικά) ενός έργου που σηματοδοτεί τα δέκα χρόνια αδελφοποίησης δύο πόλεων, της γαλλικής Villeneuve-les-Avignons και του ελληνικού Γυθείου. Ο ναυτικός χαρακτήρας των δύο αυτών πόλεων εκφράζεται θαυμάσια μέσα από τις σελίδες του βιβλίου αυτού που περιγράφει τον κόσμο της θάλασσας στην αρχαία ελληνική κεραμική (σ. 23-110) και διηγείται Ιστορίες της Θάλασσας (σ. 115-167). Συμπληρώνεται δε η ύλη του βιβλίου με τα πολύ χρήσιμα, Ευρητήριο-

γλωσσάρι μυθολογικών προσώπων, Ευρητήριο έργων και βιβλιογραφία. Στο έργο αυτό της Αλίκης Σαμαρά-Κάουφμαν συνεργάστηκαν οι Noelle Icard, Anne-Violaine Szabados, Μιχάλης Τιβέριος, Odile Cavalier, Alain Pasquier, Βασιλική Γιαννούλη. Ακόμα, ξεχωρίζει η αισθητική παρουσίαση του έργου που ανήκει στη Ραχήλ Καπόν.

Η απονομή της Δικαιοσύνης στην αρχαία Αθήνα

Σοφία Αδάμ-Μαγνήσαλη εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2008

Πολύ χρήσιμο και ευκολοδιάβαστο βιβλίο για όσους ενδιαφέρονται για το Δίκαιο και την επίλυση διαφορών στην Αθήνα των 5ου-4ου αι. π.Χ. Εξετάζεται διεξοδικά, μέσω των δικανικών λόγων των αττικών ρητόρων αλλά και επιγραφών, η οργάνωση των αθηναϊκών δικαστηρίων και αναλύονται οι δικονομικοί κανόνες που εφαρμόζονταν στις δίκες. Το βιβλίο χωρίζεται σε τρία μέρη: α) Δικαιοδοτικά όργανα, β) Τα δικαστήρια της Αθήνας και γ) Τα στάδια της δίκης. Το έργο συμπληρώνουν πλούσια βιβλιογραφία, γενικό ευρητήριο, ευρητήριο πηγών και αγγλική περίληψη. Η εμπειρία της συγγραφέως, που είναι καθηγήτρια Ιστορίας Δικαίου στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, της δίνει τη δυνατότητα να εκθέτει το θέμα της με τρόπο απόλυτα εύληπτο και ευχάριστο για τον αναγνώστη, ακόμα και αν αυτός είναι άσχετος με το αντικείμενο.

Χιόνη

Τριμηνιαία χιακή έκδοση λόγου και τέχνης Χίος, Καλοκαίρι 2009

Το τεύχος 178 του περιοδικού Χιόνη περιέχει σημαντικό αφιέρωμα στον Χιώτη ζωγράφο, χαράκτη, λογοτέχνη, σκηνογράφο και διακοσμητή Νικόλαο Γαλούρη, ο οποίος χάρη στις άοκνες προσπάθειες της φιλόλογου και συντοπίτισσας του, Τασούλας Μανδάλα, βγήκε από την αφάνεια στην οποία τον είχε καταδικάσει η αδιαφορία των «κληρονόμων» του πνευματικού πλούτου του τόπου μας.